

Handläggare
Gustav Lundmark
Telefon: 08-50825043

Till
Socialnämnden
2024-03-19

Stephanie Kilander
Telefon: 0850825061

Avtalsuppföljning av socialtjänst och LSS- verksamhet – Årsrapport 2023

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner årsrapporten och socialförvaltningens plan för avtalsuppföljning 2024-2026.
2. Årsrapporten överlämnas till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Sammanfattning

Socialnämnden ansvarar för stadsövergripande avtal samt en aktiv avtalsuppföljning av de avtal som socialnämnden tecknat enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) samt avtal enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Förvaltningen redovisar i denna årsrapport resultat från avtalsuppföljningen av verksamheter i enskild regi som bedrivs enligt socialtjänstlag (2001:453), SoL och lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och är upphandlade av socialnämnden enligt LOU och LOV. Redovisning av uppföljningen av korttidsvistelse i stadens skolor ingår även i rapporten. I årsrapporten föreslår socialförvaltningen även ett urval för kommande avtalsuppföljning för åren 2024-2026.

Under 2023 genomfördes 138 av 148 planerade uppföljningar. Skälen till att vissa uppföljningar inte genomfördes berodde på att avtalen blev uppsagda innan eller i samband med avtalsuppföljningen.

2023 års avtalsuppföljning av utförare inom LOV som bedriver daglig verksamhet och korttidstillsyn i stadens egna skolor har gemensamt genomförts av socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Verksamheter upphandlade enligt LOU och familjerådgivning enligt LOV har följts upp av socialförvaltningen. Det samlade resultatet sammanställs i en årsrapport (bilaga 1).

Resultatet från uppföljningarna visar att huvuddelen av leverantörerna efter förtydliganden, kompletteringar och åtgärder av påtalade brister möter avtalens krav. De brister som kom fram rörde

främst ofullständiga rutiner för hot och våld, avvikelser, anmälningsskyldighet vid oro för att barn far illa samt rutin för hantering enligt Lex Sarah. Andra brister som uppmärksammades rörde verksamheters ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete där behov av utveckling och förbättring identifierades. Bristerna i övrigt varierade mycket beroende på vilket avtalsområde som följdes upp. Under 2023 genomfördes uppföljningarna med fokus på två huvudinriktningar, dels hur verksamheterna bedrivs kvalitetsmässigt i enlighet med avtalens krav och dels med fokus på ekonomiska kontroller av utförarnas bolag.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner årsrapporten för 2023 och socialförvaltningens plan för avtalsuppföljning 2024-2026 samt att den överlämnas till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Bakgrund

Socialnämnden ansvarar för stadsövergripande valfrihetssystem enligt lag om valfrihetssystem (LOV) och upphandlingar enligt lag om offentlig upphandling (LOU) inom socialtjänst och LSS-verksamhet. Socialnämnden ansvarar vidare för att en aktiv avtalsförvaltning planeras och genomförs för nämndens avtal. I aktiv avtalsförvaltning ingår bland annat att följa upp att leverantören fullgör avtal och att vidta åtgärder för att upprätthålla efterlevnad av avtal.

Inför uppföljningsåret 2020 togs nya principer för avtalsuppföljning fram. Huvudprincipen var en tillits- och riskbaserad modell med en balans mellan tillit och kontroll. Sedan 2020 har ett allt starkare fokus på att motverka och bekämpa välfärdsbrott tillkommit. Under 2022 påbörjade förvaltningen med utökade kontroller, exempelvis av leverantörernas ekonomi och styrelse i vissa uppföljningar. Dessa kontroller har under 2023 implementeras i nästan samtliga uppföljningar.

Ärendet

Socialförvaltningen redovisar i denna årsrapport resultaten från avtalsuppföljningen av verksamheter i enskild regi. Under 2023 omfattar uppföljningen även korttidsvistelse i stadens skolor. Avtalsuppföljningen avser verksamheter som bedrivs enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och är upphandlade av socialnämnden enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) eller antagna i stadens valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Socialförvaltningen föreslår även ett urval för avtalsuppföljning för åren 2024-2026 i denna årsrapport utifrån förvaltningens prioriteringar och för att säkra en kontinuerlig avtalsuppföljning av samtliga områden.

De verksamheter som vid avtalsuppföljning uppvisar brister ges möjlighet att inom en förutbestämd tidsram åtgärda bristerna. Beroende på bristens omfattning och allvarlighetsgrad kan andra åtgärder vidtas, till exempel begäran om rättelse, viten eller hävning.

Urval

Under 2023 har uppföljning främst gjorts av daglig verksamhet enligt LSS, korttidstillsyn enligt LSS i stadens skolor, familjerådgivning, avhopparverksamhet, enstaka platser på HVB för vuxna inom socialpsykiatri och insatser för vuxna med missbruk.

Urvalet av verksamheter som har följts upp har utgått från den plan för åren 2023-2025 som togs fram i föregående årsrapport, ”Avtalsuppföljning av socialtjänst och LSS-verksamhet 2022” med diarienummer 2023/75. De områden som föreslogs prioriterades dels utifrån tidsmässiga aspekter där det var länge sedan området följdes upp och dels utifrån riskbedömning av vilka verksamheter som behöver tillsyn.

Uppföljning av daglig verksamhet i privat regi prioriterades då det inte har följts upp via verksamhetsbesök på längre tid, samt att det är det område med flest verksamheter inom LOV som dessutom ständigt ökar i antal. Ett urval av stadens cirka 170 dagliga verksamheter gjordes, främst utifrån vilka verksamheter som hade haft flest placeringar samt utifrån inkomna klagomål. Totalt följdes 34 utförare upp. Antal inkomna klagomål på dagliga verksamheter ökade något under 2022.

Avhopparverksamhet har följts upp för första gången sedan avtalet startade 2021. Samtliga utförare har följts upp eftersom insatsen ställer höga krav på anpassningsbarhet utifrån den enskildes skydds- och stödbehov. Dessutom har det inkommit uppgifter om avvikelser hos vissa utförare.

HVB för vuxna inom socialpsykiatri prioriterades utifrån att de vänder sig till en målgrupp med stort omvårdnadsbehov och att det var första gången under den nuvarande avtalstiden som dessa verksamheter följdes upp. Under 2023 hade socialförvaltningen avtal med 21 verksamheter och samtliga ingick i uppföljningsplanen.

Genomförande

Under 2023 genomfördes 138 av 148 planerade uppföljningar. Skälen till att vissa uppföljningar inte genomfördes berodde främst på att avtal sagts upp innan eller i samband med uppföljningen.

Avtalsuppföljning av utförare inom LOV som bedriver daglig verksamhet och korttidstillsyn i stadens egna skolor genomfördes gemensamt av socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna,

verksamheter upphandlade enligt LOU och familjerådgivning enligt LOV följdes upp av socialförvaltningen. Socialnämnden fick under 2022 ett särskilt uppdrag att följa upp utbildningsförvaltningens korttidstillsyn enligt LSS (egen regi) med anledning av uppdraget ”Förstärkt uppföljning av utförarverksamheter i egen regi” med diarienummer 3. 1.1 -612/2020. Uppdraget kunde genomföras först under år 2023 och därmed har de 20 verksamheter som finns vid stadens skolor ingått i underlaget för 2023 års uppföljning. Det samlade resultatet sammanställs i en årsrapport (bilaga 1).

Resultat

Avtalsuppföljningarna visar att huvuddelen av leverantörerna efter förtydliganden, kompletteringar och åtgärd av påtalade brister möter avtalens krav. I vissa enskilda fall har det funnits behov av ytterligare åtgärder så som begäran om rättelse.

De brister som kommit fram vid uppföljningen har till största del gällt ofullständiga rutiner. Främst har det rört sig om kompletteringar av rutiner för hot och våld, avvikelser, anmälningsskyldigheten vid oro för barn och hantering enligt Lex Sarah. Andra brister som uppmärksammades rörde utveckling och förbättring av verksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Brister i övrigt varierade mycket beroende på vilket avtalsområde som följdes upp. Inom daglig verksamhet saknades det ofta rutiner och ledningssystemen bedömdes i några fall vara ofullständiga. För korttidstillsyn i egen regi uppmärksammades ett behov av mer kunskap om socialtjänstens system, krav och mål. Inom familjerådgivning var ofta informationen till medborgarna inte uppdaterad och i enstaka fall har viss kompetens saknats hos medarbetare. Inom avhopparverksamhet fanns brister i rutiner kopplat till säkerhetsarbetet, avvikelshantering, lex Sarah och anmälningsskyldigheten om oro för barn som far illa. Inom enstaka platser för vuxna på HVB inom socialpsykiatri förekom framförallt vissa otydligheter i rutinerna för lex Sarah och anmälningsskyldigheten om oro för barn som far illa. Inom insatser för personer med missbruk har ibland slitage i lokalerna förekommit. Det har också saknats säker förvaring av fysiska personakter i form av brandsäkra skåp samt att utförare ibland inte meddelat socialförvaltningen om förändringar i verksamheten.

Under 2023 genomfördes uppföljningarna med fokus på dels hur verksamheterna bedrivs rent kvalitetsmässigt i enlighet med avtalens krav, dels med ekonomiska kontroller av leverantörernas bolag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 13 mars. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 14 mars.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Avtalsuppföljning är ett av de verktyg socialnämnden har att tillgå för att säkerställa upphandlade leverantörers leveranser av det som avtalats och avtalet följs under hela avtalsperioden enligt de krav som är ställda i upphandlingen.

Syftet med avtalsuppföljning är bland annat att säkerställa god kvalitet på utförarnas verksamheter, säkerställa ansvarsfullt och effektivt utnyttjandet av skattemedel, motverka välfärdsbrott och säkerställa att verksamheterna bedrivs enligt det avtal som ingått med staden.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner årsrapporten för 2023 och socialförvaltningens plan för avtalsuppföljning 2024-2026 samt att den överlämnas till stadsdelsnämnderna.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Avtalsuppföljning av socialtjänst och LSS-verksamhet – Årsrapport 2023

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-03-05
Maria Karlsson, Verksamhetsutvecklare	2024-03-05